

La Veu de la Comarca

Setmanari Regionaliste de Tortosa

ANY III

PUGNA PRO PATRIA

NUM. 117.

LA CATALUNYA QUE VOLEM.—Lliure, ni dominada, ni dominadora y respectada de les regions germanas.—Estimada per son valer al exterior y temuda per sa forsa.—Acullit com a propi al foraster que a trevallar hi vinga. Y a manar y a cobrar, a fer lleys y a judicar, cada hu a casa seva, que prou hi té que fer pera enténdreshi. Els empleats de la terra y pòchs, actius y inteligents.—Ennoblida, altra vegada en llibres de tot saber, la que fou llengua de Santis y de Reys.—Las universitats y escolars tornadas a son esser: obrador d' avensos de la ciencia y planter de filosofhs y juristas. A fora la ensopida rutina.—Intimament unida a la vella Catalunya, gloriosa en sa historia y tradicional en sas lleys y costums, una Catalunya nova, de vida expansiva y en constant progrès, seriament religiosa y ilustradament tolerant.—Repobladas las montanyas per grans boscos, trescant pels singles corredors enginyers moderns, rayent del terror y de las minas els fruits y minerals. Las algues de sos rius saltant de resclosa en resclosa movent enginyers del treball.—Conservats com reliquias els monuments enrunats o antics y alsarne d' un art fill llegitim del antic criat en els avensos actuals. Voltar las vellas poblacions historicas de populosas y amplias ciutat, modernas.—Ports oberts als productes de tots llochs; assegurats ab tractes d' una nació seria; veure al potentat ab afany de ser estimat y útil a la Patria y al obrer intervindre en lo govern donantli lo que cristianament y per dret li pertoca.—Volem deixar a nostres fills aquesta Catalunya gran avuy, com ho fou pera son temps la de nostres passats.—Pera ob tenirho tenim lo precís: Força, riquesa y inteligencia. Reprimim el vici del egoisme y exaltèm la virtud que a cap ens manca: L' amor a la Patria.—LLUIS DOMENECH Y MUNTANER

PREUS DE SUSCRIPCIO

Tortosa al mes. 0'50
 Fora semestre. 3'00

DIRECCIO Y REDACCIO

Carrer del Parque, N.º 8.

Tortosa 1 Abril de 1905.

La Redacció no fa seus los conceptes ni contenguts dels articles firmats o copiats.

SANTORAL

Dimenge 2 IV de Quaresma San Francisco de P. fr. y Sta. Maria Egipcíaca penitent.—Dilluns 3 Sant Benet de Palermo cf.—Dimars 4 S. Isidoro arquebisbe de Sevilla y dr.—Dimecres 5 St. Vicens Ferrer cf. y sta. Emilia vg.—Dijous 6 St. Celesti papa y St. Celso bisbe.—Divendres 7 St. Epifani b.—Disapte 8 San Albert el Magno cf. y Sant Dionís bisbe.

Nostre blanch

N' hi ha moltíssims, que s' maravel·len y troben estrany que no ensenyem nosaltres un Programa ben definit y clar pera que tothom vegi allí hont dirigim les nostres aspiracions y esforços, com ho solen fer tots los que d' una manera u altra lluiten pera pujar y redimir nostra Patria de la tirania que l' empresone y de les malvestats que la corsequen. Y tal vegada si que n' es massa de desconegut nostre Programa, escrit no am tinta, sino am sanc; no en un paper que s' pot tornar cendra, sino en lo cor d' un poble grai y fort finses a allunyar als barbres, a posar en perill a l' imperi roma, a giravoltar les onades destructoras dels alarbs; generos finses a ajudar als altres en la obra de la Reconquista...

Pot esser que si nostre Programa no hagi arribat a coneixement de tots los que l' porten imprés en son mateis cor! Pro ell existeix complet, definit, ho a tot serho: ses paraules son los sentiments del cor verament catalá, sos articles los fins que anhelen aquells mateixos sentiments; sos capítols l' amor al nostre terror; tot ell la llibertat de nostra Patria, de nostra aimada Catalunya.

Y aqueix Programa desconegut per mes que sigui tan antic com lo nostre poble y rejoyent sempre, porque rabreije en la sanc ja purificada abans de que corri a donar vida als demes membres; aqueix mateix Programa es "nostre blanch", hont endresseu nostres tirs si, pro tirs que deixondeixen, no que maten, que li mostren lo perill en que está de morir si no s' determine a lluytar com un brau pera enderrocar lo castell ruinos que voldria soterrarlo.

Proba d' aixó es que moltes vegades se desperta, se fa carrec de sa situació, y digne de sos pares se torna un altre obrer entusiasta de la reconstrucció de la grandesa de Catalunya. Si entre ell y nosaltres no hi posessin un mur construit de velles preocupacions calcinades per somnis que may deixarán de serho, ja l' podrien veurer ben be lo nostre Progra-

ma.... Y sino que s' desfassin d' aqueixes cordes que ls tenen penjats de la càdria reyal, que abaixin son cap, que entrin dintre de si mateixos, que escorcollin los plec del seu cor; lo trobarán tal vegada malalt, pro no mort; a punt d' ofegas, pro encara am prou forces pera luytar am la tempesta, si donantli la madeixen qu' aleni a flor de agua.... Allí l' veurán corprendedor encara, y vehentlo l' estimarán y estimantlo... tots cantariam victoria!

R. DE R.

L' ultim adeu

(A un amic per la mort de la seua Mare)

La casa s' queda isolada, la buydor s' hi sent arreu, la difunta amortallada van duhent detras la creu.

Veuís qui cantan, cors qui ploran formant trista processo... ja les llums del dia moren y es luctuosa la fosca!

Baix, baixet tothom la testa, prega y ora sumicant; entre fosca que l' envesta lo corteij se va allunyant.

Plora trista la campana trilletjant dalt lo cloquer, des la casa a la fossana iquin calvari més sever!

Ja n' passat enllá la porta del estatje dels recorts; descarregan ja la morta hont sols viuen verms y morts.

A la llum mitj apagada del crepuscle vesperti dins la fossa l' han baixada y, plorant, l' han vist cobrir.

Ja la creu demunt cimbreja d' aquell cos que s' ha enterrat y un adeu sentit fresseja lo corteij per comiat.

Mes pregun l' adeu sanglota sospirant un pobre cor, es l' adeu del fill qui esgota l' auster calzer del amor.

Agreujat per la tortura més sentida y vehement plora trist en la foscura amagant són greu torment.

Aquell clot, aquella ossera, aquells llums mitj apagats, tot reflecta y reverbera dos amors ben allunyats!

Y extenent la vista en l' ayre vegé l' fill algun estel y exclamá, vesantne flayre, Adeu Mare... fins al cel!

JAUME BOFARULLI, PRBE.

De re agricola

La Comarca de Tortosa que té com a principal font de riquesa, per no dir com a unica, resta ensopida y descuidada seguint rutinariament las mateixas practicas y costums que ja usaban los nostres revesayos.

Pera la immensa majoria dels nostres pajesos y hortolans lo temps ha passat debades, res signifigan los avensos que en tots los rams del sabé venen fentse y aplicantse al cultiu y conreu de las terras y millorament y augment de la producció y tan es així, que si aquells d' hivern sembraven blat, ordi y llaguns, y alguna taula de cols de fló, ó de capdell, d' oila ó brocol, carts ó chorovies, los de ara, fa ó no fa, casi segueixen lo mateix sense avansá en profit y agarrats a les seues rutines han despreciat les indicacions y consells que algunes persones mogudes de bon zel han procurat ferlos vore; pera que treballán aproximadament lo mateix, cullguesent y arrepleguesen més que del modo actual.

No volen adependre sentint parla de lo que fan y pratiquen en atres comarques; que menos tòssuts coneixent lo que ls convé, han adoptat algunes noves practiques, que al no abandonarles, donen a entendre, que ls vá bé en lo nou procediment.

Es hasta casi digne de correcció; lo vore la poca afició que tenen a lleigi cap llibre ó revista que parle ó tracte de Horticultura y de Agricultura; perque diuen, que tots los que han fet y fan los llibres y diaris, no han romput may cap manig d' aixada, ni han ferrat cap pollagana y que no son més que romanos de que es valen pera traure los diners de les butxaques dels tontos y de quatre sinyorots que tot ho creuen com si fos articul de Fé. No diré; que en algunes coses tinguen rahó, perque mols propietaris de Tortosa no saben ni una paraula de cultiu; y hasta alguns, ni saben ahon tinen les heretats passan anys sense pendrés la molestia d' aná a voreles; resultant de eixe allunyament que ls hortolans se consideren amos: confirmant en dita conducta lo dicho: l' hort del hortolá. Pro de este abandono dels amos no es pot deduhí en bona lley, qu' els hortolans fasiguent manigues y capirotos del que no ls perteneix, perque no es d' ells.

En tantes coses: los hortolans no han pegat un pás andavan, que pareix mentida (per eixemple); que encara continuen usant y servintse de la classe de pollaganes que fan servi tan poc bones y tan inútils que ni fan guaret ni soleijen la terra, pos sempre es la mateixa terra la que dona la cara ab sol, La classe de pollaganes que anomenan xalugues, poc son los que les fan servi. Lo perquè no si sab ningú, ni ells; perque, si es pel

preu, casi valen lo mateix si perquè son més pesades de meneix, poco diferencia de les pollaganes hi já si perque els animals treballen més, de poc se duen; si perque desnivellen y desarreglen la taula tampoc; perque ni hi han unes que van costat a costat del sol sense aná voltant.

En fi; mon pare y mon yayo així hu feyen, així llauraben, jo també; no pensant, qui si vivien y haguesen vist la classe de xalugues; tal vegada hageren abandonat les polleganes (que encara potsé vinguen dels árabes) pera usá y servirse de les xalugues, a la vista de les utilitats que reporten y consiguents beneficis.

Pos; que dirém de les llavós que mols gasten pera sembra; tan poc cuidado tenen, que pareix siga cosa indiferent empleá llavó ó dolenta ó bona, saben com saben, que la llavó segons la seua bondad dona més ó menos al fi de la cullita, Tan poca importancia donen alguns; que anys y anys porten la llavó mateixa, ja dins de algun oco ó cabás gran, ja per algun racó de casa. Més cas fan de les llavós dels plantés com tomates, primentons; aubarginies y demés que tots los anys renoven y muden, no tenin tanta importancia com los grans secs.

Y dels abres fruitals que dirém? No podem di gaire cosa; si diem que per régla ginerál, ni els propietaris los cuiden y conserven, ni los hortolans tampoc: diem una veritat com los dos dos punys, tant es l' abandono y descuyt; que a no vindre una mastralada forta y asgallá algun collórama, los abres no veuen destrá dixantlos creixe del modo y forma que volen. Mols n' hi han, especialment pereres y masanerens, que ni; tampoc los pollisos y nous los lleyen, permeten algunes vegades que alguna rama morta asgallada estiga dies y mes dies dal del abre, si no tinen falta de llenya pera fe el minjá. Los miruts y gomosos com andrinés, abercoqués, ametlés y atres, los cuiden una mica milló, perque no ls dona tanta faena fe la llenya, que verda verda l' porten al foc; pos los hortolans casi sempre están pobres d' ansenalls y llenya. També cuiden molt poc dels fems, pos n' hi han femés pera tindrels en supluig y guardarlos del vent y del sol, tinen uns clots regularmen no lluny de la casa pera posá el fem que entre l' sol y vent l' aixuguen y aixaropen tan, que cuan lo posen a l' terra ya no ti res de fem tornant a sé brossa.

Del mal conreo del fem, no tinen tota la culpa els hortolans; pos si alguns amos no fossen tan tacanyos, que en pocs diners fessen un puesto pera tindrel guardat sense ferse malbé, atra cosa siria, pos ja sabém; que en poc fem y dolen no s' por arreplegá gran cosa siga la cullita que siga.

Més avant; si tenim temps y paciencia; potsé diguessem algo sobre ls fems; per-

que la conducta que alguns propietaris observen, al volé que 'ls hortolans migés fassen milacres de tindre bones cullites y arrepleglá forsa recapte en poc fém no pot sé, y si 'l migé ha de llaurá, sembrá, regá y doná 'ls corresponens cavons á les plantes y al cap de la cullita ha de passá la ma per la paret, es cosa trista y fa mals ulls, perque los amos ducten y hasta pensen, que l' hortolá 'ls roba, sense pensá, que s' ha fet la planta casi sense fém, y no poden fé 'ls hortolans lo milacre de la multiplicació dels pans y peixos.

No tinc pretensions de ansenyá á ningú, pero, en la práctica de la meua faena hay vist y adreps moltes coses, y entre'elles, una molt importan y es, que si, no procuren amos y migés agermaná y tiendre als horts ganadó: estabulat pera fé fém y aboná les terrés, siga el ganadó del pel ó clase que es puga ó vullga; no tindrán bones cullites y del modo que 's posen los temps; tirant tantes brosses á la garriga pera adobá les oliveres y garrofés en companyia del fém, escaseixará éste y aumentará lo preu no podenhi arribá per car.

ALIQUIS HORTICULTOR.

Goneixemlos!

La nota que caracteriza als nostres polítichs es l' egoisme de aytal manera, que podem dir que 's lo rey de sa voluntat; sols ens cal regirar les pagines de la trista experiéncia y ens convenserem de la veritat, dirigim sobre d' ells una mirada observadora y 'l seu modo d' obrar ens ho confirmará.

En afecte, o volen governar per lo be del poble, o pel seu, no lo primer, puig que ho haurien demostrat quan han conseguit son desitj, al menys los que hi han arribat a adquerir lo poder. quin be ha reportat al poble lo govern lliberal o 'l conservador? 'l hi ha quedat res per pedrer? Jo crec que nó; y lo que ha passat en aquets partits passaria en los demes, puig que 'ls hi falta l' amor, y 'ls hi sobra l' egoisme, que 's lo blanc de seu afecte.

Que hi fá que la patria 's perdi, si es en profit seu; que hi fá que 's desonri la nació si 's honre la seua butxacá, qu' hi fá que 'l poble badalli, si á n' ells no 'ls hi falte l' escudella.

La política en nostres temps—deya un renombrat orador—es l' art de mentir. y jón s' enganyaba! puig que d' altra manera no conseguirian los seus fins; per aixó uns estan basats en principis liberals; y fan veurer al poble que l' hi treuen los límits de la llibertat mentres, que 'l reduéxen a l' esclavitut, l' hi concedeixen trespasar los límits de la llibertat moral y l' hi privén la física; y permeten cridar contra Deu, y no 'l deixen queixar contra son despotisme que l' ofega. Si aixó es llibertat en bon hora vingui l' esclavitut. Altres rehusant los principis liberals, fan servir la religió d' escambell per pujar, pró no pel be de la religió y del poble sino pels seus fins com aquells altres, prou ens ho prove lo desitj que tenen de figurar, calumniant als seus companys de causa.

Coneixemlos, doncs, y desenganyemlos dels partits polítichs. Busquem lo remey dintre a casa, no a fora. Juntemse tots armats d' amor a la patria y d' aqueix amor ne surtirá una causa sublim basada en nostre cor y sellada ab la sanch de nostres pares. Aqueixa causa no pot mentir, es massa noble, massa justa y la mes natural. Aqueix egoisme en vers nostra patria es lligitim perque no es mes que patriotisme, res de despotisme; puig que voluntariament sacrificarem lo be individual per lo comú que 's lo ben estar de la patria, y si aqueixa causa trionfe tindrem una patria gran, haurem complert ab un deber social y viurem en la "Catalunya que volem."

Qui be fá be troba

Quento

(Continuació)

Prenent una nit la fresca al cap d' uns dies astaba Rafel, quan se li apareix un sinyorot que portaba al cap un barret de copa y una levita molt llarga.

Después de di bona nit y pegarne l' ancaixada, va dirne 'l sinyó a Rafel:

—Tu voldries torná á Espanya?

—Tu voldries serne ric?

Rafel va fé la rialla y volendi: este está boig.

—com m' hi ha da dú á meua casa y com m' ha de ferme ric si ell fá tan mala fatxa?

—Acabem, que dius, 's' ó nó?

—Vols ó no vols torná á Espanya?

—Ja hu crec que hi voldria aná, les ganes hi son de massa;

pero aixó qu' astá tan lluny...

—No li fá, ja veurás ara.

Puja al coll, al berebé,

tanca 'ls ulls, tin confiansr,

ja veurás quan prompte 't duc dins mateix de teua casa

—Bueno, bueno, diu Rafel, fentli la brometa, gracia,

y pensant que quan ell vulga arreantli una patada,

s' acabat tot:—Vaiga acoches, quan vulgue poses en marcha.

—Tanca 'ls ulls, quan jo t' avise ja estarém al mitj d' Espanya.

—Andavant, que sigue prompte.

Avorem si amorso á casa.

Al cap de un moment li diu;

ja passem lo Coll del Alba,

y al obrí 'ls ulls Rafelet

se trova dalt Sta. Clara.

—Cal di que aixó es veritat?

—No es somit lo que á mi 'm passa?

Y tot es pauparse 'ls ulls y pessigarse la cara.

No tingues ducte, li diu,

lo sinyó de la casaca,

com t' hay promés, t' hay portat

al brançal de teua casa.

—Me preguntes que qui soc?

Soc lo que davall estava

de San Miguel, sense llum,

rovellat, la cara blanca

per la pols; soc lo dimoni

que aquella limpiesa 't paga;

pues has de sabé y entendre

que al qui fá be, Deu loy paga;

valentse hasta del dimoni

per mes qu' aixó es cosa rara.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

oradors als 4 000 que violens están esperant la protecció en el seu art.

Parlaren els señors Latorre, meche; Gimeno, notari; Lasala, meche; Carerras y Guinot estos dos en valensá, Castel, Alburquerque, Ibañez de Lara é Iranzo.

No tenim que dir lo que parlá cadascu perque tots vingueren á dir poc mes ó menos lo mateix en defensa de les conclusions que al final se llichgueren y foren aprovaes per tots, que foren les següents:

Primera. Rebaixa de les tarifas dels ferrocarrils pera la teroncha y pera tots els productes del camp.

Segona. Adesió á la exposició de la Federació Agraria de Llevant, singularment en lo que se referis á la pronta selebració de tratats de comers, de supressió de drets de Aduanes pera les primeres materies y contra el sentit qu' está donantse á la reforma aranselaria en perchui de la agricultura.

Tercera. Necesidad de que la reforma aranselaria respongue als fins agrícolas, achermanan els interesos agrícolas de totes les rechions.

Cuarta. Protestar por haver dixat á la agricultura sense representació en la chunta de Aransels y Valoracions.

Quinta. Que no pague la teroncha ningún impost al entrar en els mercats estranchers, ni en els espanyols y que se obriguen nous mercats pera aumentar la exportasio.

Per fi se acordá telegrafiar las conclusionis al President del Consell de ministros; y notificaren que 'l disapte se celebrarie un altre Congrés en Tobarra.

Mols congresos y moltes reunions de llauradors, pero poques unions de llauradors; niá pues que unir les forses y amaestrarles, niá que instruirles y educarles en la agricultura, pero que 'ls llauradors puguen sometre la terra al seu domini. pera que puguen cumplir el precepte que Deu mos doná diénmos "creixeu y multipliquevos y pobleu la terra y some teula al vostre domini." De módo que niá que suchectarla y dominarla en tot lo que som per mitx dels braços y per la intelichencia y "si oirem la veu del Señor practican y guardan els seus mandamens obrirá el Señor el sel pera donar les plugudes á la terra al seu temps y fará la bendisio sobre les obres de les nostres mans, pero si no vullguerem escoltar la veu del Señor, Deu donará á la terra pols pera conter de ploguda; enviará fam y nesesitat; en vano farém el nostre graner. Dcut. 1, 12, 24.

UN LLAUOR.

Proteccionisme madrileny

Mentres de tots els indrets d' Espanya venen noticies alarmants sobre la crisis aguda perque atravessen l' Industria, l' Agricultura y el Comers, els polítichs de Madrid miren sós com carregar als "provincianos," ab nous impostos y recarrecs. Així corresponen a les millonades que pera mantenir les disbauxes madrilenyes ens arranquen arbitrariament les més de les vegades. Tothom recorda ab escandol l' olmoyna aquella dels dos "millons," que 'ls espanyols ferem al Ajuntament de Madrid, ab la excusa d' aliviar als pobres.

Pera que serviren aquestos milions sols ells ho saben, Nosaltres lo que sabem es que 'ls pobres se moriren de fam malgrat la nostra almóyna.

Ara l' Ajuntament de Madrid com á mostra de lo molt que 'l preocupa la crisis actual y pera demostrar son agraiement als milions que li regalarem generosament, acaba de subastar unes obres y en el plec de condicions hi possa la condició expressa de que la cal y el ciment que s' hi gastin siguin estrangers.

Aquest fet ha indignat justament á tots els productors nacionals, havent enviat ja al Foment del Treball Nacional un telegrama de protesta.

Nosaltres prou l' atipém de valent al ventrell d' Espanya, pero ell may se veu satisfet, Y lo pitjor es que no 'n sent ni grat com ho demostra l' acte esmentat.

NOTICIAS

Ha sigut nombrat Archiver dels protocols de nostra ciutat lo ilustrat Notari D. Antoni de Monasterio y Gali.

Los individuos, la setmana prop passada, un dells concejal dels que s' anomenan republicans, que se enfadarian si deyam d'ells, tot lo que significa l' acte de no voler respectar las creencias de 'ls demés, com es el que van fer de negarse á descubrirse al pasar varios ciudatans que descuberts

acompanyaban á un ministre de la religió católica y per lo tan la 'del Estat, en un dels actes mes seriosos, tan per portar el Sant Viatic, com per ser una cerimonia, que sols te lloc quant se tracte de donar consol a un jermá nostre que está en perill de mort ó sufrin una greu malaltia. Acte ple de seotiment y amor quin, fins separant de son caracter religiós y sols mirat per son espirít humanitari, mereix respecte y consideració de tothom.

Semblant manera de procedi; com es natural ha merecut les més series protestas y censuras de tots els periodics locals y de totes les persones que estiman el bon nom de Tortosa, á la que hi anyadim la nostra, tan com a catolics com a tortosins, sentim molt que l' Ajuntament tan per part dels concejals que asisteixen á las sesiones, com per los que tenen abandonat lo carrec deixant que a cala ciutat se fasi lo que milló els sembli al igual que per l' Alcalde de R. O. que com a representant de nuestros catolicos monarcas hagin deixat passá sense protesta un acte que resulta en menys preu de la Religión del Estado y de la monarquía y sobre tot del nom de culta que te dret a ostenta Tortosa.

Telegrama important.—Per acort de la junta Directiva del Foment del Treball Nacional, s' ha remittit al President del Consell de Ministres lo següent telegrama:

"Junta Directiva de esta Sociedad ha acordado expresar la pena que ha producido en su ánimo pliego condiciones subasta Ayuntamiento Madrid publicada Gaceta 6 Febrero, excluyendo subasta cales y cementos nacionales, dando un ejemplo lamentable que contrasta con generosidad Parlamento que le ha subvencionado con dinero de los contribuyentes españoles."

Lo President accidental del Foment, Frederich Rahola.

La república francesa, la bona amiga d' Espanya, segons diuben los diaris de Madrid, ha comensat al Marroch sa tasca de sustituir y cambiar la moneda espanyola que allí circulaba per altre francesa.

Aixó es lo que fá ab Espanya, Fransa, después d' haverla protegida concedintli, en virtut d' un tractat darrerament firmat, la propietat dels territoris de Muní, arrebastantli ab dit tractat més de la meytat de lo que li pertanyia de dret.

Lo darrer acte del govern francès corona l' obra y ja es arribada pera la gent de Madrid l' hora d' aplicar lo seu ditxo tan popular "Qué amigos tienen Benito!"

L' iglesia y els obrers

Ha esclatat un conflicte formidable a les mines de Rhur (Alemanya) entre 'l truts format pels més forts banquers juheus, anomenat Unió carbonera renana y wesfaliana, y quatre sindicats obrers: el socialista, que conté 60.000 hòmens; el cristiá, 40.000; el polach,

10.000, y el sindicat lliure o unió circumstancial de treballadors no agrariats. Total, 300.000 treballadors en vaga.

Les reclamacions dels obrers eran tant justes que tot seguit han obtingut el sufragi de la verdadera opinió pública, y els primers que han acudit a ausiliar als treballadors en vaga dels quatre Sindicats han sigut el Cardenal-arquebisbe de Colonya y el Cardenal-bisbe de Breslau.

L' eminent geólech catalá Mossen Font y Segué anima la publicació d' una obra de geología purament catalana, que segurament tindrà un gran éxit no sols per l' autoritat científica de son autor sinó pels grans beneficis que reportarà, entre altres rams, á la agricultura de Catalunya.

Festa Nacional Catalana.—El passat disapte torná á reunir-se la Comissió Executiva de la projectada Festa y ab complerta unanimitat y idéntic entusiasme que en la primera sessió foren presos el següents acorts:

Primer. Repartir decididament una barretina vermella ab gira negra, á tots els noys que 's presentin pertanyents á les escoles catalanas, ateneus obrers catalans y orfeons, ensemps que un libret alusiu á la festa, recort de la mateixa, quina redacció 's encarregá al eminent escriptor D. Joan Maragall.

Segon. Demanar al inspirat poeta don Francesch Matheu, lletra per un himne que cantarán á chor tots el noys y quina música escriurá el mestre don Lluís Millet.

Tercer. Delegar als senyors representants de la "Unió Catalanista," y "Associació de Lectura Catalana," senyors Martí y Juliá y Frederich Barceló respectivament, perque procurin els fondos necessaris per la susdita festa.

Quart. Oficiar á totes las entitats nacionals del pla de Barcelona perque 's servexin concórrer al festival ab llur respectiva senyera, encarregant se la procurin las corporacions que per sos particulars motius encar no 'n tinguin.

Quint. Tenir present la creació d' una medalla commemorativa de la diada que 's repartirá á las noyas que hi concorreguessin, si hi havia temps pera fabricarla, y la Comissió ho cregués oportú.

Per las noticias que ademés tenim, podem assegurar á nostres llegidors serà aquesta festa importantíssima y digna baix tots conceptes, de la vigorosa empena del nacionalisme catalá.

Lo día primer d' Abril comensará la recaudació del impost de les cédulas personals.

Fa uns quants dias va rodan per los periodics una recepta que sembla feta de encarrec per algun enemic de la vinya, ja que la tal recepta consisteix en *empolvorear los brotes tiernos de las cepas con cal viva la cual absorbe la humedad de la atmósfera y del rocío y priva per lo tan que 's geli l' aigualera y ab ella el brot.* Efectivament si cada día es posa pols de cals al brot al hidratar-se la cals cada día l'anirá cremant.

Al inventor del remey de segú que ni coneix la cals ni la vinya ó li han copiat malament la recepta.

De Correos.—L' Administració de Correos fa avinent al públic, que 's carters tenen tan sols dret a percibir la retribució de cinc céntims per lo repart. a domicili de las cartas o oficis del Regne, més que no poden exigirlos per las cartas del extranger ni del interior de la població, ni per las targetas postals, mostrars, periódics, ni impresos, cualsevulga que sia sa procedencia, y que si algún carter pretent que se li abonin per aquesta correspondencia deuen los destinataris consignar la corresponent queixa á la llibreta de reclamacions que demanarán y ha de facilitarlosi forsosament dit empleat.

Nostre distingit amic el regidor de Barcelona D. Francesc Cambó ha tingut la desgracia de perdre una germana séva; causant el trist succés vivissima pena en tota la familia. Li enviam l' expressió de nostre condol, esperant que

Deu haurá premiat les moltes virtuts de la difunta.

Institut Agrícola Catalá de Sant Isidre.—El día 22 celebrá sessió la junta Directiva del institut "Agrícola Catalá de Sant Isidre," presidida per don Ignasi Girona. Fou proposat pera soci resident don Alfons de Borbó, Rey d' Espanya, domiciliat á Madrid; la proposta passará 'l trámits reglamentaris, pera que en la sessió próxima pugui acordarse l' admissió del nou soci com aixís se ha fet en la última seció celebrada el día 29.

La crisis que sufréxen en l' actualitat els fusters á Barcelona es bastant aguda. En més de 300 cases tornen á treballar nou y fins més hores, y els jornals, quin promédi era avans de la vga de 3'75 no arriben avuy en molts obradors á 3'50.

Avans del paro, molts oficials fusters guanyaven fins 4'50 pessetes diaries; avuy dificilment se 'n trovarien mitja dotzena que les cobrin.

Avans del paro, els que estaven mancats de treball eren uns 400; avuy els que no poden atendre á ses própies necessitats y per lo tant á les de ses families, passen de 2.000.

Bona estadística

A Bélgica hi han 3.000 convents y 45.000 religiosos; la persecució francesa n' hi ha portat de 6 a 7.000. Es cap obstacle aquesta multitud pel progrés en tots els rams? La petita nació es la més avançada de totes en l' industria, en el comerç, en les millors de la classe treballadora y en la riquesa pública.

Banc de Tortosa

Emissió d' obligacions al 4 per 100 del Nort d' Espanya.

Eixe Banc admet suscripcions pera dits valors fins el día 3 del que som sense cap classe de gasto.

Las Cámaras agrícolas de Catalunya y Valencia venen celebran reunions y donan conferencias en diferents pobles prenen acorts que afecten á las cuestiones económicas y agrarias quins son

trasmesos al Govern. Aquí la nostra Cámara y Unión Agrícolas restan mudas y adormidas no cuydansen mes que de la publicació de un follet y de cobrá cotas para la guardaria, que per falta tal vegada de personal no passa setmana sense una caseta de camp que siga robada

L' Ajuntament necessita fondos pera pagá los materials y objectes encarregats á fora pera adorná les obres que ve fent trosejan y fent malbé lo poc bó y de caracter que tenia la nostra Casa de la Ciutat y enpayta als deudors de arbitres municipals, enviantlos los seus agents executius, resultan en la inmensa majoria dels cassos, que el suposat deudor de una peseta es acreedor de cent al Ajuntament.

Pero com diu lo refrá *primé paga y després protesta* que te per consecuencia "el que protesta rabia y qui mana fá 'l que bol."

Regna molta animació entre 'ls sócs del Centre Escursionista de la Comarca de Bages, ab motiu de l'escursió que s'organiza pera l' segon dia de Pasqua, al históric Monastir de Sant Benet de Bages. Ademés dels nombrosos sócs ab que conta el Centre a Manresa, assistirán a l'escursió delegacions de tota la Comarca, y importants personalitats del Centre Escursionista de Catalunya.

També concurriran varies simpáticas y distingides senyorétes, amants de les arts históriques, arquitectòniques y arqueològiques catalanes.

Quan podrém dir lo mateix de jovent d'aquí á Tortosa.

Divendres passat a la nit van arribar a Barcelona varis estudiants suissos, que viatjen en grupo, dirigits pel senyor Chodat, professor de la Facultat de Ciéncies de la Universitat de Ginebra, a qui acompanyen altres dos professors. Han vingut els excursionistes suissos a Espanya, pera recórrer y estudiar la regió meridional.

Els nostres estudiants tambe hi van al extranger duran el curs pero ab guitarra y castanyolas y no fá molt tot captan tornaven a Espanya uns que havian demanat al Rey dines pera anar d'estudiantina.

Tortosa. Imp. FOGUET, P. Hospital. 5.

Facultas ab Ordinario CONCESSA

Nos Josephus Simón Presbyter V. I. D. Præpositus Cedis Dertose Archidiaconus de Culla, et pro Illustrissimo, et Reverendissimo D. D. Agustino Spinola misericordia divina S. R. E. Diacono Cardinali SS. Cosmæ et Damiani, Dei et Apostolicæ Cedis gratie Episcopo Dertusensi, Regioq; Consiliario etc. indicta Civitate, et Diœcesi in spiritualibus et temporalibus Officialis, et Vicarius Generalis, etc.

Liber Francisci Martorell et de Luna, de cingulo Beatæ Mariæ, typis mandari poterit in hac Diœcesis, vulgari licet stillo, singulare Deiparæ beneficium, cultiori, omninque linguis prædicandum in ulget, cum nihil in eo fidei dissonum, multa quæ in Dei laudem Dertose que splendorem cedant, Docto Joannes Baptista Ferrer Canonicus Penitenciaris, delectus sensor invenerit. It circo has litteras concessionis testes, manu nostra subscriptas, et per Illustrissimam Domini mei Cardinalis Secretarium relatas in tabulas duximus emitendas. Dat. Dertose in Palatio Episcopali, die secundo Juny, Anno Crhisti MDCXXV.

LOCUS SIGILLI.

SIMO PRÆDICTUS.

Registr.

Mich. I. Bodinus Secret.

Al muy Illustre y Reverendo Cabildo de la Santa Iglesia de Tortosa, y á los muy Illustres, y Magnificos Senores Procuradores de dicha Ciudad.

No ha avido en el mundo nación, por famosa que fuesse, ni República bien ordenada, que dejase de conocer necesitaba de tener personas que conservassen, y observassen las memorias, y propusiesse al vivo al Pueblo, los hechos antiguos, y de sus antepasados; ni ha avido nación tan barbara, que no procurasse dejar memoria de si en adornados sepulcros, Piramides, Columnas, caracteres y señales: ó que en escrituras, Corónicas y Anales constasse de sus hechos y se perpetuasse su memoria. Esto se vee ya desde la segunda edad del mundo: como en el principio de ella, conforme lo escribe Beroso, y Benter. Saliendo Noé del Arca, puso en aquél lugar de la salida, una Ara ó piedra y en ella escrita la memoria del diluvio: para que jamás se olvidassen dellos venideros. Los hijos de Sed, según lo escribe Iosefo Iudio por temor de que si el mundo se abia de perder otra vez por agua (como habia acaecido en tiempo de Noé) ó si por fuego conforme lo habian oido dezir, que se habia de consumir, se acabaria también con tales tiempos la memoria de ellos, y de sus prohezias, queriende prevenir este peligro, edificaron y levantaron dos Columnas (ó siete conforme lo dize San Antonino) la una de Marmol, porque no se acabasse ni asolase con agua: y la otra de ladrillo, por que el fuego no pudiesse consumilla. Dentro las cuales pusieron ciertas escrituras y memorias de sus Anales, para que se conservassen, y los venideros tuviesse noticia dellos. Los Caldeos, Persas y Egipcios, no solo se contentaron con tener escritos Anales, y memorias antiguas, sino que tenian personas diputadas, para continuarlas y guardarlas. Lo propio se dice de los

ILUSTRACIO CATALANA

Regala una edició monumental
ilustrada per Xiró
del poema de Mossen Verdaguer
"L'ATLANTIDA"

Surt cada diumenge-Un any Ptes. 30-Mitx any Ptes. 15'50-Tres mesos Ptes. 8-Mallorca, 287-BARCELONA

Disponible

Moreso

GRAN BOTIGA DE CALSAT

DE TOTES CLASSES

Sabates y botines d' hivern

Confecció esmerada pera ls que tenen los peus delicats.

Casa fundada l' any 1866.

PREU FIXOS VENTES AL CONTAT.

Plaça de la Seu y Arc del Rumeu

TORTOSA

Joseph M. Cartes Mur

Metje-cirurgia homeopata del Hospital Homeopata de Barcelona.

Plaça de la Constitució 7-1.º (cantonada de la avestia del Angel) TORTOSA.

L' Administració de la Veu de la Comarca facilitarà, Catecismes de la Doctrina Aristiana compostos per lo P. FR Pere Vives (traduits de la llengua castellana a la catalana pera major profit de las ánimes del Bisbat de Tortosa l' any 1817 per ordre del Illustrissim Senyor Bisbe D. Manuel Ros de Medrano) al preu de 2 pessetas lo cent el text y 5 pessetas ab la explicació.

Igualment se facilitarán noticias de tot quant s'ha publicat y vá publicantse en llengua catalana en particular las obras de quinas se'n ha ocupat la Veu en sas columnas.

DISPONIBLE

Romanos, conforme se ve en el Flavio Vopicio. De los Indios escribe la Historia tripartita Eclesiástica, que guarda han las escrituras de las genealogias, y familias en el lugar más guardado del Templo, como si dijeseamos en la Sacristia, coafados que de allí no abian de ser tocadas, antes bien inviolablemente guardadas, por la seguridad y respeto del lugar. Dejo de dezir una infinitud de Escritores de diversas naciones, que en epilogo trahe Ravicio Textor y concluyo con la vigilancia y cuidado que tuvo la S. Sede Apostolica, cuando en los principios de la Iglesia: le dió presto Notarios que guardassen, y conservassen las preciosas memorias, y ricos joyeles de las Virgines, esmaltados, y matizados con la sangre del martirio, las verdes esmeraldas de los Continentes y Confesores: los colorados Carbúnculos de los Martyres, y el preciosissimo oro de los Doctores, como consta en el libro Pontifical Romano, en Eusebio, y Platina, Cesar Baronio, Illescas, y otros, y el Emperador Iustiano dijo en las instituciones de su temporal imperio, era inconveniente hubiese ignorancia en las cosas de la antigüedad.

No digo yo muy ilustre y Reverendo Cabildo, y señores míos, que esta Ciudad aya tenido falta desto, porque bien cierto es que todo lo que della digo y de sus antepasados escribo, no lo aya hallado escrito en los Archivos y en diferentes Autores, que hacen mención desta antiquissima Ciudad, y de sus valerosos hijos, y Ciudadanos, que bien se vee que lo que se dice, de aquella antigua Hibera, se dice de nuestra Tortosa, y lo que Zurita, y otros escriben de Villamarin, Despuches, Iordanes, Oliveres, Cerdanes, y otros muchos que lo dicen de nuestros Ciudadanos que tanto honraron a su patria: mas estos Autores no dicen que fuesen hijos naturales de Tortosa, ni menos ellos, ni otros han escrito en particular de nuestra Tortosa, y para que el mundo sepa (como es razon) que esta Hibera es Tortosa y estos valerosos varones son hijos de esta Ciudad, he querido hacer una recopilación, no de los más, sino de los menos y también por ver olvidados los hazafiosos hechos de un tan valiente Ciudadano nuestro D. Juan de Aldana, atribuyendo la pri-

Aprobación

Por comisión del ilustre señor Jusepe Simón, Doctor en ambos derechos, Paborde de la Santa Iglesia de Tortosa, Arcediano de Culla, Oficial y Vicario General del Ilustris. Sr. D. Agustín Espinola, Cardenal meritisimo de la S. Iglesia Romana, Obispo de Tortosa, he visto, y leído yo I. B. Ferrer, Doctor en S. Teología, Canónigo Penitenciario en dicha iglesia mayor, el presente libro intitulado DE LA SANTA CINTA QUE LA VIRGEN NUESTRA SEÑORA DIÓ Á LA CIUDAD DE TORTOSA, DE SU NOMBRE, ANTIGÜEDAD, Y GRANDEZAS, Compuesto por Francisco Martorel, y de Luna, hijo de dicha ciudad: y por quanto no he hallado en él cosa que repugne, y contradiga á nuestra S. Fé, y costumbres: antes bien sana y Católica doctrina, acompañada de curiosidades varias y diferentes Historias, por las cuales se podrá espaciarse, y entretener con algún provecho el ingenioso Lector: por tanto digo que es digno de que se imprima y salga á luz, por que el Autor se anime para otras más y mayores obras. En Tortosa, á los 30 de Mayo, 1625.

EL CANÓNIGO FERRER.